

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 7T/35/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7118010732
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Poprocký
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2020:7118010732.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I samosudca JUDr. Ján Poprocký na hlavnom pojednávaní konanom dňa 21.10.2020 takto rozhodol

rozhodol:

Obžalovaný:
N. nar. XX.X.XXXX v G., Z.trvale bytom S.

u z n á v a s a v i n n ý m, ž e

dňa XX.XX.XXXX v čase okolo XX.XX hod., v G. hanobil tam nachádzajúcu sa G., a to A., ktorý je zapísaný v registri G. ako D. - A. a to tým spôsobom, že podišiel k predmetnému pomníku, a za pomoci skrutkovača, ktorý držal v ruke, z predmetného pomníka násilným spôsobom vypáčil, a takto odstránil tam na pomníku nachádzajúcich sa spolu XX kusov symbolov G., pričom X kusov z nich aj poškodil, čím takto svojim konaním pre SA. v G. spôsobil škodu vo výške XX I.
t e d a

sa dopustil na mieste verejnosti prístupnom hrubej neslušnosti tým, že hanobil kultúrnu pamiatku

t ý m s p á c h a l

prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písmeno c/ Trestného zákona

Za to sa o d s u d z u j e

Podľa § 44 Tr. zákona súd upúšťa od uloženia súhrnného trestu obžalovanému, nakoľko má za to, že trest uložený mu rozsudkom Okresného súdu Svidník sp. zn. 1T/170/2015 zo dňa 05.12.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu Prešov sp. zn. 1To 22/2019 zo dňa 06.05.2020, ktorým bol odsúdený pre prečin poškodzovania cudzej veci spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20, § 246 ods. 1 Tr. zákona k podmienenému trestu odňatia slobody vo výmere 2 (dva) mesiace s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu vo výmere 18 (osemnásť) mesiacov je dostatočný.

Podľa § 60 ods. 1 pís. a) Trestného zákona sa zároveň ukladá trest prepadnutia veci X ks Z. o dĺžke XX Y. s W.

Podľa § 60 ods. 5 Trestného zákona vlastníkom prepadnutej veci sa stáva štát.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd zaväzuje obžalovaného, aby poškodenej strane Z. F. uhradil škodu vo výške XX Eur.

o d ō v o d n e n i e :

Dňa XX.XX.XXXX bola tunajšiemu súdu doručená obžaloba prokurátora Okresnej prokuratúry G., sp. zn. XPv XXX/XX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX, na obžalovaného N. (ďalej len obžalovaný), pre prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. c/ Tr. zákona; ktorého skutku sa mal obžalovaný dopustiť na tom skutkovom základe, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Okresný súd Košice I (ďalej len súd) na hlavných pojednávaniach zo dní XX.XX.XXXX. a XX.XX.XXXX vykonal dokazovanie výsluchom obžalovaného, svedkov, oboznámením s fotografiami a prečítaním listinných dôkazov a zistil nasledovný skutkový stav:

Z výpovede obžalovaného na hlavnom pojednávaní dňa XX.XX.XXXX vyplýva, že sa mu kladie za vinu, že hanobil kultúrnu pamiatku, on kultúrnu pamiatku nehanobil, on očistil kultúrnu pamiatku od nelegálne nalepených symbolov skupiny vedúcej potláčaniu ľudských práv. Dodal, že nalepené boli v rozpore nielen s Tr. zákonom, ale aj so zákonom o pamiatkovej ochrane. Z doplňujúcich otázok prokurátora vyplynulo, že pred skutkom vykonával aktivity, ktoré mali viesť k odstráneniu symbolov z A. spočívajúce v podpisovaní množstva petícií, kedy presne nevedel uviesť. Dodal, že Trestný zákon pozná aj inštitút nutnej obrany, ktorý dovoľuje zasiahnuť v prípade, že je napadnutý zákonom chránený záujem a tým je aj zákaz propagovania skupín vedúcich k potláčaniu ľudských práv a zároveň zákaz hanobiť kultúrnu pamiatku nalepením naň čohokoľvek, aj z preglejky aj G., čohokoľvek, akéhokoľvek zásahu bez súhlasu A. Išiel okolo, boli nalepené, neváhal a bránil zákonom chránený záujem, ak by postupoval inak, útok na zákonom chránený záujem by trval dlhšie, urobil čo mohol v danej situácii, následok jeho činu je rozhodne menej závažný, ako čin ktorý bol spôsobený nalepením kosákov. Z doplňujúcich otázok obhajcu vyplynulo, že vie aj o iných osobách, ktoré v minulosti strhávali G. a nikto nič neriešil, mnohokrát bolo takéto konanie vyhodnotené ako priestupok.

Z výpovede svedkyne L. na hlavnom pojednávaní dňa XX.XX.XXXX, vyplýva, že A. z X. Z. je národnou kultúrnou pamiatkou evidovanou v ústrednom zozname A. Vzťahujú sa na neho ustanovenia zákona č. 49 z r. 2002 Zb. zákona o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov. Vlastníkom A. je mesto G., správcom je Z. a G. komunikuje vo veci údržby a obnovy tejto kultúrnej pamiatky s vlastníkom resp. správcom. Vo veci obnovy a reštaurovania pomníka vlastník zabezpečuje prípravnú dokumentáciu, pamiatkový architektonický výskum v r. 2014, projektovú dokumentáciu na obnovu A. v r. XXXX-XXXX a návrh na reštaurovanie v roku XXXX. Pokiaľ je jej známe, je vydané aj stavebné povolenie na obnovu pamätníka, ktoré je platné. Mesto však dodnes s obnovou podľa odsúhlasených dokumentácií nezačalo. Keďže A. podlieha aj ochrane podľa iných predpisov, najmä dohôd o ochrane vojnových hrobov, správca sa usiluje zabezpečiť jeho dôstojnú prezentáciu priebežne aj pred začatím obnovy. Jedným z týchto snažení bola náhrada chýbajúcich symbolov na spodných častiach pamätníka a v rámci svojej možnosti to správca zabezpečil lacnejším materiálom - preglejkou. G. týmto dodatočným náhradným symbolom nevydával žiadne vyjadrenie. G. predpokladá, že vlastník začne s obnovou a reštaurovaním a bude obnovovať chýbajúce symboly podľa odsúhlasenej dokumentácie. Súčasťou dokumentácie je architektonický návrh obnovy chýbajúcich symbolov obsahujúcich kosák, kladivo päť cípe hviezdy a všetky ostatné atribúty z ušľachtilého materiálu v tvaroch podľa archívnej dokumentácie z roku XXXX. a to buď z bronzu alebo z umelého kameňa. Nalepením preglejkových symbolov nedošlo k fyzickému poškodeniu pamiatky a tým ani k obnoveniu symbolov nedošlo k fyzickému poškodeniu pamiatky. A. sa stali súčasťou národnej kultúrnej pamiatky na krátky čas. Pôvodné symboly G. sú integrálnou súčasťou pomníka padlých vojakov a takisto sa nimi stanú tie, ktoré budú vyhotovené podľa projektovej dokumentácie. Základnou črtou národných kultúrnych pamiatok je ich jedinečnosť, preto pamiatkový zákon neustanovuje, akými spôsobmi sa majú dopĺňať chýbajúce časti kultúrnych pamiatok, ale ošetruje tento proces svojimi ustanoveniami pre obnovu a reštaurovanie. V rámci týchto procesov G. ako prvostupňový orgán špecializovanej štátnej správy určuje obsah výskumnej prípravnej a projektovej dokumentácie. Tieto dokumenty určia potom technologický a ideový spôsob. V projektovej dokumentácii aj v návrhu na reštaurovanie sa navrhuje obnova chýbajúcich symbolov a projekt takisto podľa výsledkov výskumov umožňuje dve alternatívy. Výdusky z umelého kameňa alebo odlievajú z bronzu. Všetky chýbajúce symboly sú súčasťou návrhu. G. neriešil dočasné nalepené symboly, pretože sa o nich dozvedel, až keď boli nalepené. G. vykonal štátny dohľad následne a overil, či došlo k fyzickému poškodeniu pamiatky. S. zistil, overil, že nedošlo. G. odsúhlasil projektovú dokumentáciu, aj výskumnú

dokumentáciu, ktorá vychádza z pôvodnej projektovej dokumentácie L. z r. XXXX. G. si v tejto veci vyžiadala usmernenie O.. KF. neeviduje rozpor s Trestným zákonom. Na záver uviedla, že keď sa má niečo obnoviť, čo zaniklo, ale existuje o tom dokumentácia, ako kedysi súčasť národnej pamiatky vyzerala, ideálne je obnoviť ju v tej autentickej hmote a tvare v akom zanikla. Ochrana pamiatok je spoločenská disciplína, metodológiou napr. materiálov, o ktorých vieme, ktoré sú trváce a spôsobom prezentácie sa zaoberajú vedecké konferencie, to nie je predmet jedného vzorca.

Na hlavnom pojednávaní boli prečítané svedecké výpovede s čím prokurátor a obžalovaný súhlasil podľa § 263 ods. 1 Tr. poriadku, konkrétne svedecké výpovede svedkov L. (čl. 24-30), svedka S. (35-38), svedka A. (čl. 39-42), M. (čl. 97-99) a svedka B. (čl. 132-135)

Zo zápisnice z výpovede svedka L., zamestnanca spol. Z., ktorá sa uskutočnila v rámci prípravného konania dňa XX.XX.XXXX (č.l. 24-30) okrem iného vyplýva, že dňa XX.XX.XXXX. keď prechádzal okolo A., tak už zo zvyku, profesionálnej deformácie si predmetný pamätník pozrel a vizuálne sa mu javilo, že všetky Z. sú v poriadku a na svojich miestach. Dňa XX.XX.XXXX boli tieto symboly opätovne osadené na pamätník. Dňa XX.X.X.XXXX v čase okolo XX:XX hod. ho kontaktovali zo Z., že opäť došlo k poškodeniu Z. Po obhliadke zistil, že poškodených a chýbajúcich je spolu XX symbolov G.. Škoda, ktorá vznikla je vo výške XX l., nakoľko X symbolov. bolo vrátených v nepoškodenom stave, takže vyčíslená škoda je len za X symbolov. V správe podniku je okrem iného starať sa aj o tento A. a ich povinnosťou je tento A. udržiavať v pôvodnom stave, takže ak dôjde k tomu, že sa poškodia symboly tak automaticky pristupujú k náprave a osadzujú repliky týchto symbolov. Jemu z jeho pozície neprináleží posudzovať, čo znamená tieto symboly alebo rozhodovať o tom, či tam znova osadiť tieto symboly.

Zo zápisnice z výpovede svedka A.. S., referenta na P., ktorá sa uskutočnila v rámci prípravného konania dňa XX.XX.XXXX (č.l. 35-38) okrem iného vyplýva, že dňa XX.XX.XXXX vykonával hliadkovú službu s kolegom nadstrážmajstrom W., počas uvedeného dohľadu spozoroval s kolegom ako sa okolo pamätníka pohybuje osoba so skrutkovačom v ruke. Keď sa s kolegom priblížil k osobe, spozoroval ako menovaný skrutkovačom, ktorý držal v ruke, poškodzuje označenie a to tak, že sa symboly snažil vypáčiť. Následne bol menovaný vyzvaný aby upustil od svojho konania a bol vyzvaný na predloženie dokladu totožnosti. Potom boli na miesto činu privolané prostredníctvom rádiostanice ďalšie hliadky. Následne bola osoba eskortovaná na Obvodné oddelenia PZ G.. Svedok uviedol, že sa nevie vyjadriť či sa jednalo o kovové symboly, nakoľko ich nadržal a počas ich zaisťovania sa na mieste nenachádzal, lebo tam už bola iná hliadka.

Zo zápisnice z výpovede svedka D., F. na P. A., ktorá sa uskutočnila v rámci prípravného konania dňa XX.XX.XXXX (č.l. 39-42) okrem iného vyplýva, že dňa XX.XX.XXXX vykonával hliadkovú službu spoločne s veliteľom hliadky A.. Počas výkonu spozorovali jedného priestupcu, ktorý porušil ustanovenia bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky. Nakoľko bola táto osoba riešená blokovo, pristúpili k vozidlu a vykonali lustráciu. Bolo to v čase XX:XX C. Keď doriešili priestupcu, otočil sa ku križovatke, spravil zopár krokov, pričom kolega na neho zakričal aby sa rýchlo vrátil. Vtom zbadal osobu, ktorá bola neskôr stotožnená ako pán U. ako strháva niekoľko kusov symbolov G. z A., ktorý je hneď pri P. Ihneď dotyčného vyzval, aby upustil od protiprávneho konania. Pristúpil k nemu spolu s kolegom, pričom sa ho opýtal prečo strháva predmety z pamätníka. Dotyčný odpovedal a následne ukázal šraubovák, pričom uviedol, že ním nechce nikomu ublížiť len ním dáva z A. dole predmety, ktoré tam nemajú byť. Po vyzvaní, aby predložil doklad totožnosti, pán spolupracoval a nekládol žiaden odpor. S. odložil do svojej tašky, ktorú mal zavesenú na pleci. Dotyčný uviedol, že nechce policajtom ublížiť, má len problém so symbolmi. Pristúpili k služobnému vozidlu a ihneď oznámili operačnému stredisku o vykonávanom zákroku, nakoľko žiadali zabezpečenie hliadky z P.. Do piatich minút došla na miesto pešia policajná hliadka. Prostredníctvom rádiostanice kontaktovali stálu službu Z., či objekt spadá pod kultúrnu pamiatku, čo kolega potvrdil. Následne bola osoba prevezená motorizovanou hliadkou Z., kde s kolegom spísali záznam o obmedzení osobnej slobody podľa § 85 ods. 2 Tr. poriadku. Pešia hliadka zabezpečovala miesto činu do vykonania obhliadky.

Zo zápisnice z výpovede svedka A., zamestnanca spoločnosti S. ktorá reštauruje a obnovuje kultúrne pamiatky, ktorá sa uskutočnila v rámci prípravného konania dňa XX.XX.XXXX (č.l. 97-99) okrem iného vyplýva, že spoločnosť S. bola oslovená, aby zrealizovala reštaurátorský výskum na národnej kultúrnej pamiatke a to pV.. V zmysle platnej legislatívy spoločnosť S. vypracovala reštaurátorský výskum a návrh na reštaurovanie predmetného pamätníka a to v roku XXXX a predmetný výskum bol odovzdaný

investorovi. Predmetný vypracovaný návrh rešpektuje pôvodnú ikonografickú stavbu, to znamená celú dekoratívnu stavbu A. aj so symbolmi G.. Symboly G. sú symboly preferovaných tried roľníkov a robotníkom. Tieto symboly G. sú primárnou súčasťou dekoratívnej výzdoby A.. Z. umiestnené na predmetnom A. odzrkadľujú vojnovú a povojnovú dobu II. svetovej vojny a aj výtvarný názov (Z.). Čo sa týka osadzovania napodobenín symbolov G. z preglejky k tomu uviedol, že to je plne v kompetencii v danom prípade správcu tejto pamiatky mesta G. Budúci dodávateľ obnovy a reštaurovania A. je povinný dodržať rozhodnutie G. ktorý to aj určil a to tak, že A. bude navrátený do primárneho výtvarného výrazu, ktorého súčasťou boli aj symboly preferovanej triedy a to robotníkov a roľníkov - v danom prípade Z. Zo zápisnice z výpovede svedka M., pracovníka G., ktorá sa uskutočnila v rámci prípravného konania dňa XX.XX.XXXX (č.l. 132-135) okrem iného vyplýva, že v mesiaci W. požiadal G. o poskytnutie usmernenia k otázke usmerňovania symboliky na predmetnom A.. P. bola, že symbolika použitá na pamätníku padlým v II. svetovej vojne je jeho neoddeliteľnou súčasťou. Odpoveď z O. zatiaľ nebola doručená. V prípadoch, keď dochádzalo z rôznych dôvodov k odcudzovaniu symbolov na pamätníku O. nemalo námietky k nahradeniu pôvodných symbolov replikami, ktoré boli zhotovené z iných, lacnejších, materiálov. Dôležité z pohľadu O. je udržiavať vojnový hrob a jeho okolie v poznateľnom stave so všetkými jeho súčasťami - písmo, symbolika, pochôdzne plochy a pod. Oficiálne stanovisko G. je „Použitie predmetných symbolov na pomníku je autentickou súčasťou kultúrnej pamiatky a zároveň vojnového hrobu od jej vzniku v roku XXXX v autorskej realizácii zachovaného pôvodného projektu Z. autora I. pričom vychádzajú z historicky používanej oficiálnej štátnej vojenskej symboliky R. a T. v danej dobe. Symboly tu vyjadrujú štátnu príslušnosť, pochovaných padlých vojakov, ich zaradenie do armády. Symboly vojenských vyznamenaní, vyjadrujú ich charakter a vlastnosti - udatnosť, ktorá im privodila smrť. Symboly sú neoddeliteľnou architektonickou a hlavne obsahovou súčasťou A., radia A. do doby vzniku a príčin vzniku a robia ho aj spätne čitateľným. G. priebežne cca od roku XXXX až XXXX usmerňuje záväznými stanoviskami a rozhodnutiami základnú údržbu i obnovu symbolov predmetného A. Lepenkové, preglejkové, striekané a podobne improvizované realizácie kópií, respektíve replík symbolov - G., A., upevňované v ostatnom období na miestach chýbajúcich originálov, neboli, nie sú ani nebudú vo svojej hmotnej podstate súčasťou pamiatkovej hodnoty národnej kultúrnej pamiatky a nepoživajú ochranu podľa ustanovení pamiatkového zákona. preukázalo sa priebežné dopĺňanie provizórnych symbolov sa javí ako predčasné, neodborné a neefektívne. V roku XXXX. bolo odsúhlasené zachovanie a obnovenie autentických symbolov v plnom rozsahu, ich neodborné reštaurovanie, doplnenie chýbajúcich v zmysle výsledkov pamiatkového architektonicko-historického výskumu a reštaurátorského výskumu a zároveň G. odporučil vlastníčkovi pamätníka uplatnenie všetkých uvedených symbolov prerokovať s S.“ Ostatné dôležité podrobnosti sú uvedené v prílohe. Na záver uviedol, že symboly G. sú integrálnou súčasťou pamätníka ako symboly kultúrnej pamiatky a vojnového hrobu.

Na hlavnom pojednávaní boli okrem už vyššie uvedených podľa § 269 Tr. poriadku oboznámené aj dôkazy prečítaním listín, konkrétne:

- vyčíslenie škody (č.l. 43)
- zápisnica z obhliadky + fotodokumentácia k nahliadnutiu (č.l. 45-55)
- stanovisko G. zo dňa XX.XX.XXXX (č.l. 56-57)
- uznesenie OO PZ Z. (č.l. 66-70)
- správa zo dňa XX.XX.XXXX (č.l. 100-101)
- projektová dokumentácia k obnove A. (č.l. 104-122)
- písomnosti KF. (č.l. 136-140)
- správa O.o dňa XX.XX.XXXX (č.l. 141-142)
- správa O. zo dňa XX.XX.XXXX (č.l. 143-145)
- listina G. zo dňa XX.XX.XXXX
- stanovisko G. zo dňa XX.XX.XXXX
- správa S. zo dňa XX.XX.XXXX (č.l. 218) k rekonštrukcii pamätníka T.- správa S. zo dňa XX.XX.XXXX (č.l. 219-220) k rekonštrukcii A.- odpoveď P. zo dňa XX.XX.XXXX z ktorej vyplýva, že v roku XXXX boli zaznamenané tri skutky poškodenia pamätníka a v roku XXXX. dva skutky poškodenia pamätníka, pričom všetky priestupky boli riešené na úrovni priestupkového konania (č.l. 257)
- odpis z registra trestov zo dňa XX.XX.XXXX (č.l. 269)
- výpis z registra priestupkov zo dňa XX.XX.XXXX (č.l. 270)
- rozsudok Okresného súdu Svidník, sp. zn. 1T/170/2015 zo dňa 05.12.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu Prešov, sp. zn. 1To/22/2019 zo dňa 06.05.2020, ktorým bol obžalovaný uznaný vinným (pripojený spis)

Z vyjadrenia KF. zo dňa XX.XX.XXXX vyplýva, že predmetný pamätník je kultúrnou pamiatkou na ktorú sa vzťahujú ustanovenia zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu, zákona č. 130/2005 Z.z. o vojnových hroboch a záväznú sú aj prislúchajúce medzinárodné dohovory v rovnakej veci - medzi nimi R.Z vyjadrenia G.. zo dňa XX.XX.XXXX vyplýva, že hodnota pomníka spočíva najmä v jeho architektonickom prejave, umiestnení, kompozičnej skladbe, charakteristických obeliskoch, v systéme nápisových tabúl a najmä v jeho základnej ideovej podstate - v prejave úcty k padlým obetiam druhej svetovej vojny. Architektúra tej doby sa vyjadrovala formou náhrobníkov s charakteristickou symbolikou. Použitie predmetných symbolov na A. je autentickou súčasťou kultúrnej pamiatky a zároveň vojnového hrobu od jej vzniku v roku XXXX, pričom vychádzajú z historicky používanej oficiálnej štátnej a vojenskej symboliky R. a T. v danej dobe G. ako základná súčasť štátneho znaku, hviezda vo vnútri s G. ako znak T., spolu so symbolmi F., F. na obeliskoch A.. Symboly tu vyjadrujú štátnu príslušnosť pochovaných padlých vojakov, ich zaradenie do armády. Symboly vojenských vyznamenaní vyjadrujú ich charakter a vlastnosti, ktoré im privodili smrť. G. je toho názoru, že prednostne sa treba sústrediť na záchranu hmotnej podstaty A., ktorý je zo stavebno-technického hľadiska v narušenom až dezolátnom stave. A. už dlhší čas vyžaduje odborný stavebno-technický a reštaurátorský zásah. Preukazuje sa, že priebežné dopĺňanie provizórnych lepenkových symbolov sa z tohto hľadiska javí ako predčasné, neodborné a neefektívne. Návrh na reštaurovanie zabezpečilo O. a tento návrh bol riadne prerokovaný a odsúhlasený rozhodnutím zo dňa XX.XX.XXXX. Bolo odsúhlasené ich zachovanie v plnom rozsahu, odborné reštaurovanie, doplnenie chýbajúcich symboloch v zmysle výsledkov odborného architektonicko-historického a reštaurátorského výskumu a zároveň rozhodnutie odporúča vlastníčkovi uplatnenie uvedených symbolov prerokovať s S. na Z.. Návrh neráta s preglejkovými pozlátenými napodobeninami. G. odporúča vedeniu O., aby sa príslušné organizácie mesta zdržali čiastkových zásahov do predmetnej kultúrnej pamiatky, a to až do doby komplexnej obnovy a reštaurovania kultúrnej pamiatky. V prípade nevyhnutnosti vykonania čiastkových zásahov Krajský pamiatkový úrad odporúča, aby mesto zverilo tieto úlohy odbornému garantovi - reštaurátorovi, v súlade s uvedeným odsúhlaseným návrhom na reštaurovanie.

Zo žiadosti G. zo dňa XX.XX.XXXX smerujúcej na O. vyplýva, že G. považuje usmernenie O. za kľúčový podklad pre objasňovanie uvedeného skutku a jeho správnej právnej kvalifikácie, ale aj za dôležitý koncepcný názor pre ďalšie usmerňovanie obnovy podobných kultúrnych pamiatok. Zo R. KF. z pohľadu ochrany pamiatkového fondu k symbolike pomníka Z., ktoré bolo prílohou č. 1 k predmetnej žiadosti, vyplýva, okrem iného že použitie predmetných symbolov na pomníku je autentickou súčasťou kultúrnej pamiatky a zároveň vojnového hrobu od jej vzniku v roku XXXX, pričom vychádzajú z historicky používanej oficiálnej štátnej a vojenskej symboliky R. v danej dobe. Symboly tu vyjadrujú štátnu príslušnosť pochovaných padlých vojakov, ich zaradenie do armády. Symboly vojenských vyznamenaní vyjadrujú ich charakter a vlastnosti, ktoré im privodili smrť. Symboly sú neoddeliteľnou architektonickou a hlavne obsahovou súčasťou pomníka, radia A. do doby vzniku a príčin vzniku a robia ho aj spätne čitateľným. KF. priebežne cca od rokov XXXX-XXXX usmerňuje záväznými stanoviskami a rozhodnutiami základnú údržbu i obnovu symbolov predmetného pomníka. Lepenkové realizácie kópií, resp. replík symbolov, upevňované v ostatnom období na miesta chýbajúcich originálov, neboli, nie sú a ani nebudú vo svojej hmotnej podstate súčasťou pamiatkovej hodnoty národnej kultúrnej pamiatky a nepoživávajú ochranu podľa ustanovení pamiatkového zákona. Preukázalo sa, že priebežné dopĺňanie provizórnych symbolov sa javí ako predčasné, neodborné a neefektívne.

Z vyjadrenia S. zo dňa XX.XX.XXXX . vyplýva, že A. je pamätné pietne miesto, kde bolo pochovaných XX príslušníkov T. X. ukrajinského frontu padlých v bojoch pri oslobodzovaní G. Neskôr boli vojaci exhumovaní a prepočovaní na verejný cintorín, kde boli pochovaní s ďalšími padlými vojakmi T.. A. bol postavený a odhalený v roku XXXX a komplexne predstavuje autentické pamätné pietne miesto, ktorého súčasťou je pomník. Tento pozostáva z dvoch stĺpov ozdobených symbolmi R., ktoré nesú svietidlá na večný oheň a slávnostný nápis: „Z. Z.. Z. Z. Mená a hodnosti vojakov, ktorí boli neskôr exhumovaní a prepočovaní na verejný cintorín sú na symbolických kameňoch v areálu pomníka. Súčasťou jednotlivých monumentov sú symboly štátu, pod ktorými bojovali a padli príslušníci T. pri oslobodzovaní, v tomto prípade G.. Tieto symboly boli umiestnené v čase odhalenia uvedeného pamätníka, čiže v O. XXXX, t.z. ide o historické symboly, ktoré sú súčasťou celého areálu A. a vytvárajú ucelený integrujúci komplex Národnej kultúrnej pamiatky. A. bol zapísaný do zoznamu národnej kultúrnej pamiatky XX.XX.XXXX. A. ako Národná kultúrna pamiatka, svojim historickým a vojensko-historickým významom je pamätným a pietnym miestom vyjadrujúci úctu a vďaka padlým vojakom, ale aj všetkým

príslušníkom T. bojujúcim pri oslobodzovaní G. rokoch II. svetovej vojny. A. je národnou kultúrnou pamiatkou a komplexne podlieha ochrane a akákoľvek zmena, úprava alebo zásah do jeho integrity musí byť v súlade so zákonom č. 49/2002 Z.z. Každá národná kultúrna pamiatka by mala byť zachovaná a chránená ako autentická pamätihodnosť.

Zo správy O. zo dňa XX.XX.XXXX ako odpovede na žiadosť G. vyplýva, že základnými princípmi právnej ochrany vojnových hrobov je zachovanie vojnového hrobu a jeho udržiavanie v identifikovateľnom stave. Zabezpečenie zachovania vojnového hrobu je najmä ochrana jeho integrity. Používanie symbolov príslušnosti k armáde, k štátu a pod. na vojnových hroboch je bežné a žiaduce, a to aj v kontexte s medzinárodným humanitárnym právom a v kontexte s výpovednou hodnotou konkrétneho vojnového hrobu. Symbolika použitá na A. je jeho neoddeliteľnou súčasťou. V prípadoch, keď v minulosti dochádzalo z rôznych dôvodov k odsudzovaniu symbolov na pamätníku, O. nemalo námietky k nahradeniu pôvodných symbolov replikami, ktoré boli zhotovené z iných lacnejších materiálov. Dôležité z pohľadu O. je udržiavať vojnový hrob a jeho okolie v poznateľnom stave so všetkými jeho súčasťami (písmo, symbolika, pochôdzne plochy a pod.) Symbolika, ktorá je obsahom A. sa objavuje na tisícoch vojnových hroboch v Z.. Symbol T. sa používa na pôvodných, obnovovaných ale aj nových vojnových hroboch. V opozícii k symbolike T. stoja H. ktoré boli používané napr. aj v ozbrojených silách nacistického D.. Všetky centrálné cintoríny nemeckých padlých z II. svetovej vojny sú vybudované tak, že práve uvedený symbol je prítomný ako náhrobok. D. zo staršieho obdobia (pôvodné), obsahujú aj symboliku orlice s hákovým krížom. Táto informácia hovorí o tom, že v hrobe je pochovaný príslušník vtedajšej D.. O. je príslušné konať vo veciach, ktoré sa týkajú zásahov do integrity vojnového hrobu. Práve v tejto súvislosti nahradenie pôvodnej bronzovej symboliky na košickom pamätníku dočasnými náhradami nepovažuje O. za porušenie zákona. Cieľom je obnoviť pamätník aj s jeho symbolikou.

Zo správy O. zo dňa XX.XX.XXXX ako odpovede na R., vyplýva, že pomník sa vyznačuje v prvom rade historickými, potom výtvarnými a urbanistickými pamiatkovými hodnotami. Tieto hodnoty boli bližšie špecifikované v diele: R.. Z architektonicko-historického výskumu vyplýva, že pomník postavili veľmi rýchlo po januárovom oslobodení G. už XX.XX.XXXX, na mieste novosformovaného námestia, kde počas vojny pochovávali mŕtvych vojakov T., na základe sovietskeho projektu G.. Architektonicko-historický výskum uvádza, že pomník disponuje nasledovnými pamiatkovými hodnotami: hodnota historického urbanizmu, historická hodnota, hodnota autenticity, architektonická hodnota, hodnota veku, remeselná a umelecko-remeselná hodnota. Ťažiskovou pamiatkovou hodnotou pomníka je historická hodnota: Jeho historickou hodnotou a poslaním je večne a navždy si pripomínať krvavé udalosti II. svetovej vojny a vzdávať hold nielen jej obetiam, ale predovšetkým vedomej obeť, ktorú vojaci T. pri oslobodení mesta priniesli. V časti hodnota historického urbanizmu sa píše, že dôvodom osadenia pomníka na tomto mieste bola predovšetkým skutočnosť, že tu boli sovietski vojaci, v jestvujúcom parčíku, pochovaní. Postavenie A. na tomto mieste tak nadobúda veľkú výpovednú hodnotu a umocňuje význam umiestnenia pomníka v tomto priestore. V časti hodnota architektonická sa uvádza, že materiálovo-konštrukčným riešením bol pomník postavený z veľmi kvalitného overeného trvácneho domáceho materiálu spišského travertínu a trachytu, na reliéfy boli použité odlievané bronzové symboly. Aj výber materiálu, resp. jeho stálosť, mala dokladovať večné a nadčasové poslanstvo pomníka. V časti hodnota remeselná a umelecko-remeselná jej hodnota spočíva v tom, že jednotlivé súčasti pomníka sú vypracované na kvalitnej remeselnej úrovni s precíznosťou a znalosťou materiálu. pôvodná symbolika je detailne prevedená. Symboly sú neoddeliteľnou architektonickou a hlavne obsahovou súčasťou pomníka, radia A. do doby vzniku a príčin vzniku a robia ho aj spätne čitateľným. Použitie symbolov na A. ako G. vo vnútri s G. - znak T. sú autentickou súčasťou národnej kultúrnej pamiatky a zároveň vojnového hrobu od jej vzniku v roku XXXX, pričom vychádzajú z historicky použíwanej oficiálnej štátnej a vojenskej symboliky R. v danej dobe. Symboly vyjadrujú štátnu príslušnosť pochovaných padlých vojakov, ich zaradenie do armády. Symboly vojenských vyznamenaní vyjadrujú ich charakter a vlastnosti (udatnosť), ktoré im privodili smrť. Sú navyše autentickou súčasťou pôvodného ideového zámeru autora pomníka I., ktorého poznáme aj po mene a sú známe aj ďalšie jeho diela (napr. pomníky v A.). Podľa § 2 písm. a/ zákona č. 130/2005 Z.z. o vojnových hroboch sa vojnovým hrobom rozumie miesto, kde sú uložené ľudské ostatky vojrovej obeť, ako aj náhrobok, A. iný pietny symbol alebo pamätné miesto, ktoré pripomínajú vojnovú udalosť. Hore uvedené symboly, ktorých existencia je nepochybne dokázaná v čase vzniku pôvodného pamätníka ako ich primárna súčasť z roku XXXX a ktoré tvoria súčasť pôvodného ideového zámeru autora, tvoria autentickú, neoddeliteľnú súčasť národnej kultúrnej pamiatky, ktorá podlieha ochrane.

Súd má za to, že obžalovaný svojim konaním opísaným vo výrokovvej časti tohto rozsudku naplnil všetky pojmové znaky skutkovej podstaty prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písmeno c/ Tr. zákona po stránke objektívnej v tom, že sa dopustil fyzicky, verejne a na mieste prístupnom verejnosti výtržnosti tým, že hanobil historickú a kultúrnu pamiatku. Z hľadiska subjektívnej stránky sa obžalovaný dopustil konania formou úmyselného zavinenia nakoľko si za týmto účelom priniesol aj šraubovák, pomocou ktorého odstraňoval z pamätníka symboly, ktoré sú jeho integrálnou súčasťou bez ohľadu na to z akého materiálu sú vyrobené. Miera závažnosti konania spočíva v tom, že obžalovaný svoje konanie prezentuje ako hrdinský skutok a svojim konaním nepriamo nabáda aj iných k podobnému konaniu.

To či obžalovaný skutok spáchal je preukázané a nespochybniteľné, nakoľko sám obžalovaný sa k spáchaniu skutku priznal, nepopiera ho, naopak, hrdlo sa k nemu hlási. Najdôležitejšou právnou otázkou s ktorou sa súd musel vysporiadať bolo to, či sa obžalovaný svojim konaním dopustil hanobenia kultúrnej pamiatky a tým spáchal trestný čin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 Tr. Zákona. Obhajoba poukazovala na to, že strhnuté symboly boli len náhrady a neboli integrálnou súčasťou kultúrnej pamiatky, čo vychádza zo stanoviska G. a čo vyplýva aj z výpovede svedkyne O. Naopak obžaloba v podstate tvrdila, že aj dočasné náhrady symbolov boli súčasťou A.. Súd sa priklonil k obžalobe, nakoľko súd považuje aj dočasné náhrady symbolov za súčasť A., min. do času kým nebude nahradené trvalými náhradami, ktoré budú následne tiež súčasťou kultúrnej pamiatky, navyše dnes ešte nemôžeme povedať či aj tie budúce plánované náhrady nebudú tiež len dočasné, a budú požívať právnu ochranu. Súd k tomuto stanovisku dospel aj na základe vykonaných dôkazov. Z prečítanej výpovede svedka G. má súd za to, že v správe podniku je okrem iného starať sa aj o A. a ich povinnosťou je A. udržiavať v pôvodnom stave, takže ak dôjde k tomu, že sa poškodia symboly tak automaticky pristupujú k náprave a osadzujú repliky týchto symbolov. Z prečítanej výpovede svedka A. vyplýva, že čo sa týka osadzovania napodobenín symbolov G. z preglejky to je plne v kompetencii v danom prípade správcu tejto pamiatky mesta G.. Avšak za nesmierne dôležité považuje súd správy z S.. R. vyplýva, že ide o historické symboly, ktoré sú súčasťou celého areálu A. a vytvárajú ucelený integrujúci komplex D.. A komplexne podlieha ochrane. V správe sa neuvádza z akého materiálu musia byť symboly, aby boli súčasťou pamiatky, naopak súd zdôrazňuje, že ide o historické symboly a je úplne jedno z akého sú materiálu - to znamená, že je jedno či budú drevené alebo zo zlata. Z. to potvrdzuje, nakoľko udáva, že z pohľadu O. je dôležité udržiavať vojnový hrob a jeho okolie v poznateľnom stave so všetkými jeho súčasťami (písmo, symbolika, pochôdzne plochy a pod.), čiže znova súd má za to, že nie je podstatný materiál, ale to čo predstavuje. Všetko dopĺňa správa O., ktorá vraví, že symboly sú neoddeliteľnou architektonickou a hlavne obsahovou súčasťou A., radia A. do doby vzniku a príčin vzniku a robia ho aj spätne čitateľným. Symboly, ktorých existencia je nepochybne dokázaná v čase vzniku pôvodného pamätníka ako ich primárna súčasť z roku XXXX a ktoré tvoria súčasť pôvodného ideového zámeru autora, tvoria autentickú, neoddeliteľnú súčasť národnej kultúrnej pamiatky, ktorá podlieha ochrane. Súd aj z tejto správy vyzdvihuje to, že symboly sú obsahovou náplňou pomníka - to znamená, že ak chýbajú symboly, obsah je neúplný a odkaz, ktorý má odovzdať je tiež neúplný. A v neposlednom rade aj svedkyňa O. vo svojej výpovedi uviedla, že tieto symboly sa na čas stali súčasťou kultúrnej pamiatky. Navyše obžalovaný uviedol a nepopiera to, že mal v úmysle odstrániť symboly z pamätníka a vôbec nebral ohľad na to z akého materiálu boli tieto symboly vyhotovené. Strhnutím dočasných náhrad bola spôsobená škoda len vo výške XX,- Eur a len náhodou nebo! A. poškodený závažnejšie, čo zapríčilo predovšetkým to, že strhnuté symboly neboli pripevnené lepšie (pravdepodobne nikto neočakával, že by mali odolávať pokusom o strhávanie). Je nemysliteľné, že náhradné súčasti národných kultúrnych pamiatok by nepožívali žiadnu ochranu a ich ničenie by bolo v podstate beztrestné (resp. riešené v priestupkovom konaní - súd k tomu uvádza, že v súdnom konaní platí obžalovacia zásada a súd nemohol o podobných skorších konaniach rozhodnúť). Je irelevantné či ide o symbol kladiva a kosáka na pamätníku alebo o sošku anjela z oltára. Súd upriamuje pozornosť obžalovaného na skutočnosť, že odstránením časti A. nezmení minulosť ani ju nevymaže. Odstránením všetkých pripomienok minulosti by spoločnosť len zabudla a nepoučila sa žiadnym spôsobom (viď príklad súčasná korona kríza - Európa už v minulosti zažila viac epidémií napr. v čase španielskej chrípky boli zavádzané tiež rôzne opatrenia, niekde bolo povinnosťou aj nosenie rúšok či karanténa, a tiež boli ľudia, ktorí tieto opatrenia odmietali a protestovali proti nim - dnes je tu obdobná situácia znova - s najväčšou pravdepodobnosťou by sa mnohí dnes správali inak, keby o týchto udalostiach prijímaných opatreniach a ich účinkoch vedeli viac). Naopak dnes viac ako inokedy by sme mali dbať o to, aby nikto nezabudol a aby sme o svojich dejinách vedeli čo najviac - a je nepopierateľné, že R. sú súčasťou aj našich dejín. Iba takto sa môžeme vysporiadať s minulosťou, že sa budeme o nej učiť, rozprávať a šíriť pravdu a pripomínať si ju bez skreslených faktov. Nie je riešenie utekať pred minulosťou - prispôbovať fakty a vykladať ich bez všetkých historických súvislostí a ničieť všetky pripomienky minulosti, ktoré tu

ostali. Odstraňovanie všetkých pripomienok a symbolov má skôr za následok to, že mladí ľudia minulosť nepoznajú a potom sa nemôžeme čudovať, že v našej spoločnosti sa vyskytujú jedinci či skupiny, ktoré spochybňujú padlých hrdinov či dokonca holokaust a o koncentračných táboroch sa vyjadrujú iba ako a pracovných táboroch, kde ľudia nachádzali prácu a nie smrť ako tomu v skutočnosti bolo.

Súd pri určení druhu a výmeru trestu prihliadol na spôsob spáchania trestného činu, jeho následok, osobu páchatela, jeho pohnútku, vek a možnosti jeho nápravy. Súd taktiež prihliadol aj na skutočnosti vyplývajúce z výpisu z registra trestov, z ktorého je zrejmé, že obžalovaný už má jeden zápis v registri trestov za obdobný skutok a na výpis z registra priestupkov z ktorého je zrejmé, že obžalovaný má jeden záznam, ktorý sa radí do kategórie dopravných priestupkov.

Súd upustil od potrestania obžalovaného vzhľadom na trest, ktorý mu bol uložený rozhodnutím Okresného súdu Svidník, sp. zn. 1T/170/2015 v spojení s uznesením Krajského súdu Prešov sp. zn. 1To/22/2019, ktorý uložil obžalovanému trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) mesiace, s povolením podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody na skúšobnú dobu v trvaní 18 (osemnásť) mesiacov. Súd má za to, že trest je z hľadiska generálnej a individuálnej prevencie dostatočný.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od oznámenia rozsudku na Okresný súd Košice I. Odvolanie má odkladný účinok (§ 306/2).